

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA.410.019.03.2015
P/15/063

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/063 – Realizacja programów polityki zdrowotnej przez jednostki samorządu terytorialnego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Urszula Klimska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97273 z dnia 10 września 2015 r. (dowód: akta kontroli tom1, str.1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy Piaseczno, ul. Kościuszki 5, 05-500 Piaseczno ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zdzisław Lis, Burmistrz Miasta Piaseczno (dowód: akta kontroli tom 1, str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Gmina Piaseczno w latach 2013-2015 (do 30 września) wykazywała dużą aktywność w prowadzeniu i finansowaniu nieobowiązkowych działań w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców², tj. szczepień profilaktycznych, badań diagnostycznych i świadczeń zdrowotnych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W badanych latach w gminie podejmowano szereg działań służących poprawie zdrowia mieszkańców. Gmina zorganizowała i finansowała szczepienia profilaktyczne, tj. szczepienia przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia, przeciwko meningokokom i pneumokokom dla dzieci oraz przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) dla dzieci i młodzieży. Łącznie w badanych latach sfinansowano wykonanie 6708 szczepień na kwotę 843,4 tys. zł. Ponadto Gmina, w trzech szkołach, dla których jest organem prowadzącym, finansowała utrzymanie gabinetów stomatologicznych za kwotę 194,4 tys. zł, w tym zakup materiałów oraz udzielanie świadczeń przez stomatologów (łącznie ilość świadczeń wyniosła około 2000). Inne działania to m.in. prowadzenie działalności profilaktycznej przez pielęgniarki szkolne, badania diagnostyczne w kierunku wykrycia wirusowego zapalenia wątroby typu C³, badania analityczne dla młodych sportowców, badania i profilaktyka nawrotów raka piersi dla kobiet, akcje krwiodawstwa i szkolenia z udzielania pierwszej pomocy oraz możliwość skorzystania z konsultacji okulistycznych dla dzieci po badaniach przesiewowych w szkole. Na wszystkie wymienione działania Gmina wydała w badanym okresie łącznie 1 544,5 tys. zł.

Jednakże dla realizacji tych działań Urząd przyjął niewłaściwe podstawy prawne. Zdecydowano bowiem, że realizacja tych zadań będzie odbywać się na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁴ oraz na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego

¹ Dalej: „Urząd”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dalej: „WZW-C”.

⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 618 ze zm., dalej: „ustawa o działalności leczniczej”.

i o wolontariacie⁵. Zdaniem NIK natomiast, ww. działania powinny być realizowane w trybie art. 48-48b ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁶, tj. na podstawie programów polityki zdrowotnej uchwalonych przez Radę Miasta, po uprzednim uzyskaniu opinii Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji⁷ oraz po przeprowadzeniu postępowania konkursowego dotyczącego wyboru realizatora programu, a także dokonaniu oceny ich efektywności.

Pozostałe nieprawidłowości dotyczyły m.in. nieposiadania przez Gminę pisemnych analiz dotyczących oceny potrzeb zdrowotnych mieszkańców, braku analiz efektywności prowadzonych działań w zakresie ochrony zdrowia, sporządzenia w sposób nierzetelny i przekazania nieterminowo do powiatu informacji o realizowanych i planowanych programach zdrowotnych, a także przyjęcia przez Urząd rozliczenia dotacji w kwocie 9,6 tys. zł, wydanej przez beneficjenta w sposób niezgodny z umową.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stan przygotowania gminy Piaseczno do realizacji zadań w zakresie ochrony zdrowia

Opis stanu faktycznego

1.1. Zadania dotyczące ochrony zdrowia zostały przypisane, od dnia 6 października 2015 r. w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu⁸, Referatowi Spraw Społecznych⁹. Zadania te obejmowały m.in.: prowadzenie spraw dotyczących wypełniania funkcji organu, który utworzył samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej; realizowanie zadań wynikających z przepisów prawa dotyczących promocji i ochrony zdrowia, koordynowanie akcji społecznych w zakresie promocji i ochrony zdrowia.

Przed dniem 6 października 2015 r. kontrolowane zadania nie były przypisane do kompetencji żadnej z komórek organizacyjnych Urzędu¹⁰.

W RSS wyodrębniono stanowisko podinspektora, zatrudnionego w wymiarze 0,5 etatu, którego zakres obowiązków (przyjęty 15 stycznia 2014 r.) obejmował m.in.: realizowanie zadań wynikających z przepisów prawa dotyczących promocji i ochrony zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z placówkami oświatowymi, dla których Gmina jest organem założycielskim, koordynowanie akcji społecznych w zakresie promocji i ochrony zdrowia na terenie Gminy.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 56-147, 152)

1.2. W latach 2013-2015 do Urzędu nie wpływały skargi ani wnioski mieszkańców dotyczące zadań związanych z ochroną zdrowia.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 153)

1.3. Realizacja zadań z zakresu ochrony zdrowia, w okresie objętym kontrolą, nie była przedmiotem audytu wewnętrznego i kontroli wewnętrznej, ani też kontroli zewnętrznych.

Zagadnienia te nie były w kontrolowanym okresie przedmiotem interpelacji ani wniosków radnych kierowanych do Burmistrza w trakcie posiedzeń sesji Rady Miejskiej lub między sesjami, były natomiast przedmiotem dyskusji i wniosków

⁵ Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zm, dalej: „ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

⁶ Dz. U. z 2015 r., poz. 581 ze zm., dalej: „ustawa o świadczeniach”.

⁷ Do dnia 1 stycznia 2015 r.- Agencja Oceny Technologii Medycznych, dalej również: „Agencja” lub „AOTM”.

⁸ Przyjętym Zarządzeniem nr ADK.0050.79.2015 Burmistrza Miasta i Gminy Piaseczno z dnia 6 października 2015 r.

⁹ Dalej: „RSS”.

¹⁰ Nieprawidłowość tę opisano poniżej w części „ustalone nieprawidłowości”.

formułowanych na posiedzeniach Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej Rady Miasta w Piasecznie¹¹.

Komisja Zdrowia zajmowała się m.in. zagadnieniami dotyczącymi corocznych umów zawieranych pomiędzy gminą Piaseczno a Samodzielnym Zespołem Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego w Piasecznie¹², w zakresie: programów profilaktycznych, zadań dotyczących edukacji i promocji zdrowia dzieci i młodzieży prowadzonych przez pielęgniarki szkolne, funkcjonowania gabinetów stomatologicznych w szkołach, szczepień profilaktycznych, badań diagnostycznych WZW-C, badań profilaktycznych i diagnostycznych dla dzieci i młodzieży. Omawiano również możliwości wprowadzenia nowych badań lub szczepień (np. szczepienia na grypę dla kobiet w ciąży, zatrudnienie lekarza okulisty dla dzieci).

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 148-151, 193-266, 416-420)

Odnosnie podejmowanych przez Komisję Zdrowia działań, w tym wyboru konkretnych badań/szczepień, które finansuje Gmina, Przewodnicząca Komisji Zdrowia wyjaśniła, iż wnosząc do Burmistrza o zabezpieczenie środków w budżecie na działania związane z profilaktyką zdrowotną wśród mieszkańców Gminy, Komisja Zdrowia prowadzi rozmowy i konsultacje z przedstawicielami placówek medycznych oraz bierze pod uwagę informacje dotyczące szczepień na terenie województwa mazowieckiego i Piaseczna, dane o ilości dzieci i młodzieży proponowanej do objęcia szczepieniami a także dane o zgłoszeniach rodziców zainteresowanych zaszczepieniem swoich dzieci szczepionkami dodatkowymi.

Do kontroli nie przedstawiono żadnych pisemnych opracowań w ww. zakresie.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 417-418)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W latach 2013-2015 (do dnia 6 października 2015 r.) w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu nie przypisano żadnej komórce zadań związanych z ochroną zdrowia, mimo iż ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹³ w art. 7 ust. 1 pkt 5 wymienia ochronę zdrowia, jako zadanie własne gminy.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 56-57, 78-79, 87-89)

Burmistrz wyjaśnił, iż spowodowane to było przeoczeniem.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 357, 360)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Gminy w badanym obszarze.

2. Opracowanie programów polityki zdrowotnej¹⁴

Opis stanu
faktycznego

2.1. Gmina Piaseczno nie posiadała dokumentu strategicznego w zakresie polityki zdrowotnej. Obowiązująca w kontrolowanym okresie Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Piaseczno na lata 2004-2015 oraz inne dokumenty strategiczne¹⁵ nie zawierały analiz wskazujących kierunki dla lokalnej polityki zdrowotnej (m.in. danych z zakresu epidemiologii, szczegółowych informacji

¹¹ Dalej: „Komisja Zdrowia”.

¹² Dalej: „SZPZLO”.

¹³ Dz. U. z 2015 r., poz. 1515.

¹⁴ Przed 1 stycznia 2015 r. nie było rozróżnienia na *program polityki zdrowotnej* i *program zdrowotny*. W niniejszym wystąpieniu używane będzie pojęcie *program polityki zdrowotnej* także w odniesieniu do programu zdrowotnego opracowanego, wdrażanego, realizowanego i finansowanego przez gminę.

¹⁵ Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Piaseczno na lata 2004-2015, Audyt Zrównoważonego Rozwoju - analiza wskaźnikowa z roku 2003.

o zasobach systemu ochrony zdrowia, planu zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych mieszkańców, podejmowanych działań w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz pożądanego kierunku zmian). Ww. dokumenty nie były aktualizowane do roku 2015.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 267-303, 357-360)

W związku z brakiem dokumentów strategicznych w zakresie ochrony zdrowia, Burmistrz wyjaśnił m.in., iż nie są to zadania obowiązkowe Gminy, a ponadto w obowiązującej do 2015 r. Strategii i Planie Rozwoju Lokalnego zapisano m.in. jako cel budowę szpitala we współpracy z powiatem, poprawę dostępu oraz jakości usług w podstawowej opiece zdrowotnej, usług stomatologicznych oraz ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Natomiast obecnie trwają prace nad nową Strategią Rozwoju Gminy, podjęcie uchwały w tej sprawie planuje się na początek 2016 roku.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 403, 405, 483, 485)

2.2 W Urzędzie nie dysponowano ponadto udokumentowanymi analizami w zakresie rozpoznania potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców Gminy, poza protokołowanymi dyskusjami w Komisji Zdrowia.

Urząd nie posiadał także wiedzy o realizowanych na terenie Miasta i Gminy Piaseczno programach zdrowotnych finansowanych przez Mazowiecki Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia¹⁶.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 357-358, 360)

MOW NFZ, w odpowiedzi na pismo NIK, poinformował, iż na terenie Piaseczna realizowane były w kontrolowanych latach dwa programy zdrowotne, tj. program profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy oraz zakontraktowane następujące świadczenia (w ramach umów w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna – POZ): a/ lekarza POZ w ramach profilaktyki chorób układu krążenia, b/ pielęgniarki POZ w ramach realizacji profilaktyki gruźlicy, c/ pielęgniarki szkolnej w ramach grupowej profilaktyki fluorkowej.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 411-415)

2.3. W okresie objętym kontrolą gmina Piaseczno realizowała i finansowała następujące działania w zakresie ochrony zdrowia :

(w tys. zł)

Lp.	Nazwa działań (*)	2013		2014		2015 (**)		Razem świadczenia	Razem wydatki
		Liczba świadczeń	Wydatki	Liczba świadczeń	Wydatki	Liczba świadczeń	Wydatki		
1	Promocja zdrowia prowadzona przez pielęgniarki szkolne	b.d.	139,86	b.d.	142,70	b.d.	85,70	b.d.	368,26
2	Stomatologia w placówkach oświatowych	b.d.	53,00	b.d.	50,00	b.d.	32,00	b.d.	135,00
3	Szczepienia profilaktyczne	2008	222,00	2840	351,85	1860	269,60	6708	843,45
4	Podst.badania laboratoryjne dla młodych sportowców	368	14,00	295	13,80	nd.	nd.	663	27,80
5	Badania profilaktyczno-diagnostyczne WZW-C	727	32,70	nd.	nd.	nd.	nd.	727	32,70

¹⁶ Dalej: „MOW NFZ”.

6	Gabinety stomatologiczne w szkołach	nd.	nd.	639	18,03	1382	41,37	2021	59,40
7	Diagnoza i podjęcie leczenia okulistycznego grupy dzieci(***)	nd.	nd.	nd.	nd.	0	0,00	0	0,00
8	Badania profilaktyczne i rehabilitacja - „Amazonki”	198	11,16	122	17,80	137	15,00	457	43,96
9	Wspieranie usług w zakresie edukacji, udzielania pierwszej pomocy-PCK	1028 (osoby)	8,93	nd.	nd.	180 (osoby)	25,00	1208 (osoby)	33,93
Razem			481,65		594,18		468,67		1544,50

b.d.- brak danych, nd. – nie dotyczy; (*) nazwy działań skrócone, (**) stan na 30.09.2015; (***) program rozpoczęty 1 września 2015, umowa podpisana na 48 tys.zł.

Wszystkie wymienione w tabeli działania, realizowane były na podstawie umów. W celu ich realizacji nie opracowano programów polityki zdrowotnej, o których mowa w art. 48 ustawy o świadczeniach, nie posiadały opinii AOTM, o której mowa w art. 48a, a ich realizatorzy nie byli wyłonieni w trybie art. 48b ww. ustawy. Jedyne program polityki zdrowotnej tj. „Program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku i schorzeń narządu wzroku dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie Miasta i Gminy Piaseczno”, posiadający opinię AOTM, nie został przez Gminę przyjęty do realizacji.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 194, 197, 244, 304-311, 357-361, 466-470)

2.4. W marcu 2015 r. Gmina Piaseczno zakupiła za kwotę 660 zł prawa autorskie do projektu programu polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku i schorzeń narządu wzroku dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie Miasta i Gminy Piaseczno”. Autorem programu była Sp. z o.o. MEDVIT z Piaseczna. W grudniu 2014 r. projekt otrzymał pozytywną opinię Prezesa AOTM. Na posiedzeniu Komisji Zdrowia 15 kwietnia 2015 r. zaopiniowano negatywnie projekt uchwały Rady Miejskiej w Piasecznie w sprawie przyjęcia ww. programu, uniemożliwiając jego wejście w życie.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 194-198, 243, 360-402)

Przewodnicząca Komisji Zdrowia wyjaśniła, iż Komisja stwierdziła, że zakres działań nim objętych powiela już prowadzone przez pielęgniarki szkolne okulistyczne badania przesiewowe wśród uczniów klas drugich. Po przeanalizowaniu potrzeb zdrowotnych dzieci i możliwości kontraktowych (dot. NFZ) stwierdzono, że istnieje utrudniony dostęp do okulisty dziecięcego w ramach NFZ. Zlecono zatem Kierownikowi RSS rozpoznanie możliwości sfinansowania przez gminę zatrudnienia okulisty dziecięcego. Po uzyskaniu informacji od Kierownika RSS o istnieniu takiej możliwości, Komisja zaopiniowała takie działania pozytywnie.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 416-419)

Na posiedzeniu Komisji Zdrowia 27 maja 2015 r. Kierownik RSS poinformowała, że gmina Piaseczno może zakupić usługę u okulisty w gabinecie specjalistycznym. W budżecie zarezerwowano na ten cel 43 tys. zł, a program zaplanowany był do wprowadzenia od września 2015 r. W dniu 15 lipca 2015 r. Komisja jednogłośnie przyjęła wniosek o rozesłaniu zapytania ofertowego w sprawie zatrudnienia lekarza okulisty w przychodni, na potrzeby dzieci zdiagnozowanych okulistycznie. Umowę z wybranym w drodze konkursu ofert wykonawcą, Gmina podpisała 28 sierpnia 2015 r.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 247-250, 254-259)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W Urzędzie nie prowadzono analiz ani nie dysponowano informacjami dotyczącymi rozpoznania potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców Gminy, mimo iż art. 6 pkt 2 ustawy o świadczeniach, jako jedno z zadań władz publicznych w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, wymienia analizę i ocenę potrzeb zdrowotnych.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 357-358, 360)

Burmistrz wyjaśnił, że od wielu lat zawierane są umowy z SZPZLO w Piasecznie, na podstawie których SZPZLO jest odpowiedzialny za realizację działań prozdrowotnych, a wcześniej za rozpoznanie potrzeb i właściwy dobór świadczeń. Nie zawierano z SZPZLO (poza ww. umowami) innych porozumień w tym zakresie. Burmistrz wyjaśnił również, iż: „wniosek rekomendujący działania wskazane do objęcia ich dotacją, poprzedzony jest konsultacjami prowadzonymi z przedstawicielami piaseczyńskich placówek medycznych. Po rozpoznaniu potrzeb na podstawie informacji o szczepieniach na terenie województwa oraz zgłoszeń od rodziców, Komisja Zdrowia składa wniosek do burmistrza. Przy konstruowaniu projektu budżetu burmistrz akceptuje lub wprowadza ewentualne zmiany do przedstawionego podziału środków. Po zaakceptowaniu projektu budżetu przez Regionalną Izbę Obrachunkową i Komisję Rewizyjną Rady Miasta Piaseczno, ostateczną decyzję podejmuje Rada Miasta uchwalając budżet gminy na kolejny rok budżetowy”.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 357-358, 360, 403-405, 468, 470)

Dyrektor SZPZLO wyjaśnił, iż decyzje o wyborze konkretnych działań wynikały głównie z faktu, iż nie są to świadczenia finansowane w wystarczającym stopniu przez NFZ (np. gabinety stomatologiczne w szkołach, profilaktyka prowadzona przez pielęgniarki szkolne) lub nie są w ogóle refundowane (np. szczepienia dodatkowe, profilaktyka WZW-C, badania dla młodych sportowców). Decyzje podejmowano po konsultacjach z lekarzami (np. w sprawie wyboru szczepień) oraz po uwzględnieniu interwencji rodziców (badania dla młodych sportowców).

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 491-494)

NIK zwraca uwagę, iż zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy o świadczeniach programy zdrowotne mogą opracowywać, wdrażać, realizować oraz finansować jedynie ministrowie, NFZ oraz jednostki samorządu terytorialnego¹⁷. Tak więc ewentualny program przygotowany przez SZPZLO winien być przekazany przez Gminę do AOTM celem zaopiniowania, a następnie przyjęty w drodze uchwały Rady Miejskiej w Piasecznie.

Ponadto działania w zakresie rozpoznania potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy powinny być prowadzone w sposób pisemny.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W ocenie NIK, brak strategicznego dokumentu w zakresie polityki zdrowotnej utrudniał rozpoznanie potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, a także ograniczał aktywność Gminy w zakresie tworzenia (współtworzenia) warunków do zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, określonych w art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach, jako zadanie własne gminy.

Rzetelne rozpoznanie takich potrzeb stanowić powinno punkt wyjścia do skutecznych i racjonalnych działań Gminy w wypełnianiu ww. zadania, w tym również przy uwzględnieniu priorytetów określonych przez Ministra Zdrowia oraz

¹⁷ Od 1 stycznia 2015 r. NFZ tworzy programy zdrowotne, a minister i jednostka samorządu terytorialnego tworzą programy polityki zdrowotnej.

kierunków i priorytetów ustalonych przez Radę Ministrów w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2007-2015¹⁸.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Gminy w badanym zakresie.

3. Wdrażanie i realizacja działań w zakresie ochrony zdrowia w Piasecznie

Opis stanu faktycznego

3.1. W kontrolowanym okresie w gminie Piaseczno realizowano i finansowano następujące działania w zakresie ochrony zdrowia:

1. Program zdrowotny oraz realizacja zadań w zakresie zapobiegania chorobom i urazom w szkołach podstawowych i gimnazjach oraz promocja zdrowia prowadzona przez pielęgniarki SZPZLO. W ramach umów zawartych na łączną kwotę 425,3 tys. zł¹⁹, pielęgniarki szkolne prowadziły badania przesiewowe, pogadanki, dyskusje oraz inne działania profilaktyczne skierowane do ponad 7500 uczniów.
2. Program „Stomatologia w placówkach oświatowych”. W ramach umów zawartych na łączną kwotę 135,0 tys. zł²⁰ zakupiono materiały stomatologiczne do trzech gabinetów szkolnych²¹ oraz do jednego gabinetu w SZPZLO.
3. Program szczepień profilaktycznych, w tym zakup szczepionek, badań i szczepień: przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia, przeciwko meningokokom dla dzieci szkolnych, przeciwko pneumokokom dla dzieci od 1 do 6 roku życia²², przeciwko rakowi szyjki macicy (HPV) dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjów. W ramach umów zawartych na łączną kwotę 925,7 tys. zł²³ wykonano 3084 szczepienia przeciwko grypie, 1239 przeciwko meningokokom, 1668 przeciwko HPV oraz 717 przeciwko pneumokokom.
4. Program podstawowych badań laboratoryjnych, EKG, RTG dla dzieci i młodzieży zrzeszonej w klubach sportowych na terenie gminy Piaseczno. W ramach dwóch umów na łączną kwotę 27,8 tys. zł²⁴, wykonano 663 badania.
5. Program badań profilaktyczno-diagnostycznych przeciwko WZW-C (projekt „Biała sobota”). W ramach umowy zawartej na kwotę 32,7 tys. zł²⁵ wykonano 727 badań.

Wszystkie umowy (1-5) dotyczyły świadczeń dla mieszkańców zamieszkałych i zameldowanych na terenie gminy Piaseczno.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 305-307, 309-311, tom 2, str. 2-4, 21-27, 39-42, 51-53, 74-78, 87-89, 94-96, 102-104, 109-111)

6. Program „Gabinety stomatologiczne w szkołach”, tj. udzielanie świadczeń zapobiegawczych i zapobiegawczo-leczniczych w zakresie stomatologii przez

¹⁸ Stanowiący załącznik do Uchwały Rady Ministrów z dnia 15 maja 2007 r., nr 90/2007. Plan ten, wśród efektów oczekiwanych do 2015 r., przewidywał iż wszystkie jednostki samorządu terytorialnego będą posiadały wieloletnie plany polityki zdrowotnej i zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych.

¹⁹ Umowa UMiG-W/10357/SS/551/U-WB/2013 z dnia 6 marca 2013 r., umowa UMiG-W/11467/SS/799/U-WB/2014 z dnia 20 marca 2014 r. oraz umowa UMiG-W/12951/SS/1065/U-WB/2015 z dnia 25 marca 2015 r.

²⁰ Umowa UMiG-W/10357/SS/551/U-WB/2013 z dnia 6 marca 2013 r., umowa UMiG-W/11467/SS/799/U-WB/2014 z dnia 20 marca 2014 r. oraz umowa UMiG-W/13199/SS/1086/U-WB/2015 z dnia 18 maja 2015 r.

²¹ Zespół Szkół w Złotoklosie, Szkoła Podstawowa nr 5 w Piasecznie, Szkoła Podstawowa w Głoskowie.

²² W roku 2013 szczepiono dzieci od 2 do 5 roku życia.

²³ Umowa UMiG-W/10357/SS/551/U-WB/2013 z dnia 6 marca 2013 r., umowa UMiG-W/11466/SS/798/U-WB/2014 z 20 marca 2014 r. oraz umowa UMiG-W/12952/SS/1066/U-WB/2015 z dnia 25 marca 2015 r.

²⁴ Umowa UMiG-W/10354/SS/549/U-WB/2013 z dnia 6 marca 2013 r., umowa UMiG-W/11468/SS/800/U-WB/2014 z dnia 20 marca 2014 r.

²⁵ Umowa UMiG-W/10356/SS/550/U-WB/2013 z dnia 6 marca 2013 r.

lekarzy stomatologów w gabinetach szkolnych²⁶. Umowy zawarto na łączną kwotę 89,2 tys. zł. Do dnia 30 września 2015 r. udzielono 2021 świadczeń dla uczniów szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę. Ze świadczeń korzystać mogły także dzieci ze szkół, w których nie było gabinetów stomatologicznych.

7. Program „Diagnoza i podjęcie leczenia okulistycznego grupy dzieci, u których stwierdzono możliwość wystąpienia wad wzroku w trakcie badań przesiewowych i bilansowych przeprowadzonych przez pielęgniarki szkolne zatrudnione w SZPZLO w Piasecznie(...)” – realizowany przez spółkę z o.o. MEDVIT z Piaseczna. Umowę²⁷ zawarto na kwotę 48,0 tys. zł, w ramach niej gabinet przyjmować ma pacjentów - uczniów szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina. Do dnia 30 września 2015 r. na badania nikt się nie zgłosił.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 305-311, tom 2, str. 117-128, 138-142, 155-157, 170-172, 193-196, 481-482)

8. Program badań profilaktycznych i rehabilitacji dla członkiń Piaseczyńskiego Klubu Kobiet po Mastektomii "Amazonki"²⁸. W ramach umów zawartych na łączną kwotę 43,9 tys. zł²⁹, członkinie Klubu Amazonek skorzystały z 457 świadczeń medycznych.
9. Wspieranie usług w zakresie edukacji, udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, dydaktyka dot. HIV/AIDS, propagowanie honorowego krwiodawstwa – zadanie realizowane przez PCK Zarząd Rejonowy. W ramach umów zawartych na łączną kwotę 33,9 tys. zł³⁰, łącznie około 1200 osób uczestniczyło w akcjach oddawania krwi, szkoleniach, pokazach, pogadankach dot. pomocy przedmedycznej.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 305-307, 309-311, tom 2, str. 203-209, 235-242, 294-300, 343-350, 366-373)

3.2. Mieszkańcy gminy Piaseczno byli informowani o działaniach w zakresie ochrony zdrowia finansowanych z budżetu Gminy poprzez stronę internetową Gminy, informacje w lokalnej prasie, a także przez wywieszanie ogłoszeń na drzwiach gabinetów w przychodniach zdrowia. Pielęgniarki środowiskowe rozpowszechniały wiadomości wśród mieszkańców podczas wizyt. W placówkach oświatowych dzieci i młodzież były informowane przez pielęgniarki i higienistki szkolne, które bezpośrednio realizowały z nimi m.in. pogadanki – grupowe i indywidualne, projekcje filmów.

Ponadto Gmina została wyróżniona przez Ogólnopolski Program Zwalczenia Grypy w dniu 15 września 2015 r. statuetką Lidera, w związku z prowadzoną corocznie akcją szczepień przeciwko grypie.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 419-420, 422, 424, 467, 470, 472)

²⁶ Program w roku 2014 realizowany był przez: M.S. - lekarza stomatologa, na podstawie umowy nr UMiG-W/12259/SS/940/U-WB/2014 z dnia 23 października 2014 r., E.W. - pomoc stomatologiczną, na podstawie umowy zlecenia UMiG-W/12258/SS/939/U-WB/2014 z dnia 23 października 2014 r., A.K.-S. - lekarza stomatologa, na podstawie umowy nr UMiG-W/12239/SS/937/U-WB/2014 z dnia 22 października 2014 r. oraz K.M. - pomoc stomatologiczną na podstawie umowy zlecenia UMiG-W/12238/SS/937/U-WB/2014 z dnia 22 października 2014 r. W roku 2015 program realizowało trzech lekarzy stomatologów: M.S., na podstawie umowy nr UMiG-W/12977/SS/1071/U-WB/2015 z dnia 1 kwietnia 2015 r., A.K.-S., na podstawie umowy nr UMiG-W/12979/SS/1073/U-WB/2015 z dnia 1 kwietnia 2015 r. oraz I.K.-P., na podstawie umowy nr UMiG-W/12978/SS/1072/U-WB/2015 z dnia 1 kwietnia 2015 r.

²⁷ Umowa nr UMiG-W/13891/SS/1237/U-WB/2015 z dnia 28 sierpnia 2015 r.

²⁸ Zadanie publiczne nosiło nazwę: „Działania w zakresie dbania o własne zdrowie i jego ochronę. Wspieranie usług leczniczo-terapeutycznych dla osób niewidomych i słabowidzących. Wspieranie zajęć rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych fizycznie i intelektualnie”.

²⁹ Umowa nr UMiG-W/10509/SS/583/U-WB/2013 z dnia 10 maja 2013, umowa nr UMiG-W/11850/SS/866/U-WB/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r., umowa nr UMiG-W/13367/SS/1106/U-WB/2015 z dnia 2 czerwca 2015 r.

³⁰ Umowa nr UMiG-W/10479/SS/569/U-WB/2013 z dnia 26 kwietnia 2013 r., umowa nr UMiG-W/13366/SS/1105/U-WB/2015 z dnia 8 maja 2015 r.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Do zlecenia i finansowania świadczeń opieki zdrowotnej w ramach realizacji działań dotyczących ochrony zdrowia w gminie Piaseczno nie zastosowano przepisów art. 48-48b ustawy o świadczeniach³¹, tj. nie sporządzono dokumentu „Program zdrowotny/program polityki zdrowotnej”, o którym mowa w art. 48 ust. 1; żaden z realizatorów programu nie został wybrany w drodze konkursu ofert na podstawie art. 48b; żadne z działań nie było zaopiniowane przez AOTM, do czego zobowiązywał art. 48a ust. 1 ww. ustawy:

1. Umowy na programy realizowane przez SZPZLO (punkty 1-5) zawarto na podstawie art. 55 ust. 1 pkt 4, art. 114 ust. 1 pkt 1 oraz art. 115 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej. Zlecenie realizacji zadań określonych w umowach z SZPZLO odbyło się bez zastosowania trybu konkursowego, w tym wymaganego dla programów polityki zdrowotnej trybu opisanego w art. 48b ustawy o świadczeniach.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 194, 197, 244, 304-311, 357-361, 466-470, tom 2, str. 2-4, 21-27, 39-42, 51-53, 74-78, 87-89, 94-96, 102-104, 109-111)

Burmistrz wyjaśnił, iż „zlecenie zadań dla SZPZLO w Piasecznie odbyło się na podstawie ustawy o działalności leczniczej, a nie przy zastosowaniu ustawy o świadczeniach, gdyż to ustawę o działalności leczniczej uznano za ustawę szczególną do ustawy o świadczeniach(...). Do przekazania środków na podstawie umowy a nie ogłoszenia konkursu była użyta wprost zasada, że przepis późniejszy uchyla przepis wcześniejszy”.

Ponadto Burmistrz wyjaśnił, iż dla programów realizowanych przez SZPZLO nie była wymagana opinia AOTM, gdyż była to kontynuacja działań z lat wcześniejszych, przed wejściem w życie przepisów nakładających obowiązek uzyskania opinii Agencji, a program „Biała sobota” (realizowany tylko w roku 2013) był w ocenie gminy elementem realizowanych od roku 2005 umów z piaseczyńskim SZPZLO na zadania w zakresie zapobiegania chorobom.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 404, 409, tom 2, str. 466-470)

W ocenie NIK szczególną regulację dotyczącą przekazywania środków publicznych na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej zawiera ustawa o świadczeniach, a art. 114 ustawy o działalności leczniczej dotyczy wyłącznie zasad przekazywania środków w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³², nie definiując tytułów prawnych.

2. Umowy na programy realizowane przez stomatologów oraz okulistę (punkty 6-7) zawarto na podstawie art. 114 ust. 1 pkt 1 oraz art. 115 ust. 1, art. 116 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej, po uprzednim rozstrzygnięciu zapytania ofertowego skierowanego w trybie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³³ do lekarzy stomatologów³⁴ i lekarzy okulistów³⁵.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 305-307, 310-311, 362-376, 421-465; tom 2, str. 117-202)

³¹ Przed 1 stycznia art. 48 ustawy o świadczeniach (Dz. U. z 2008 r., nr 164, poz. 1027).

³² Dz. U. z 2013 r., poz. 885, ze zm.

³³ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

³⁴ Tylko w 2014, bo w 2013 odstąpiono od zastosowania trybu zapytania ofertowego z uwagi na kwotę zamówienia poniżej 3 tys. euro.

³⁵ Program obowiązywał od 1 września 2015 r.

Burmistrz wyjaśnił, iż opracowanie programów polityki zdrowotnej (a dopiero w ramach nich finansowanie świadczeń) nie jest zadaniem obowiązkowym gminy. Ponadto, w ocenie gminy, prowadzone działania stanowiły uzupełnienie programów realizowanych przez NFZ i w związku z tym nie było konieczności występowania o opinię Agencji.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 404, 409, 466-470)

NIK, nie kwestionując zasadności potrzeby zatrudnienia okulisty i stomatologa w szkole wskazuje, iż finansowanie świadczeń zdrowotnych przez gminę powinno odbywać się zgodnie z procedurą określoną w art. 48-48b ustawy o świadczeniach.

- Umowy z PCK i „Amazonkami” (punkty 8-9) były umowami o wsparcie realizacji zadania publicznego, zawartymi na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wybór realizatorów odbył się w trybie konkursu ofert uregulowanego w ww. ustawie.

Burmistrz wyjaśnił, iż nie były to działania mające cechy programów polityki zdrowotnej i w związku z tym nie było konieczności występowania o opinię Agencji.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 403-410, 466-470, tom 2, str. 185-192, 235-242, 294-300, 330-342, 393-411)

NIK zwraca uwagę, iż zadania publiczne z zakresu ochrony i promocji zdrowia mogą być realizowane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jednakże, z uwagi na fakt, iż przedmiotem umów w ramach ww. zadań publicznych były także świadczenia zdrowotne, konieczne jest zastosowanie procedury z art. 48-48b ustawy o świadczeniach.

Zdaniem NIK w przypadku programów zdrowotnych, uwzględniając ich rolę w funkcjonowaniu systemu ochrony zdrowia, pierwszeństwo powinna mieć ustawa o świadczeniach.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Finansowanie działań w zakresie ochrony zdrowia

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto trzy działania realizowane w badanych latach przez Urząd, tj. 1) Program zdrowotny oraz realizacja zadań w zakresie zapobiegania chorobom i urazom w szkołach podstawowych i gimnazjach oraz promocja zdrowia prowadzona przez pielęgniarki SZPZLO w roku 2013, 2) Program „Gabinety stomatologiczne w szkołach” – w roku 2015, 3) Program „Stomatologia w placówkach oświatowych” w roku 2013 i 2014. Łączna kwota wydatków objętych kontrolą wyniosła 284,2 tys. zł.

Stwierdzono, iż wydatki na realizację dwóch pierwszych programów zostały poniesione zgodnie z zasadami należytego gospodarowania środkami publicznymi, prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej oraz terminowo i zgodnie z umowami rozliczone z realizatorami umów. Natomiast w ramach programu „Stomatologia w placówkach oświatowych” gmina rozliczyła niezgodnie z umową wydatki w kwocie 9,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 308; 411-415, 491-509; tom 2, str. 2-20, 51-53, 58, 61, 69-73)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Gmina, w ramach rozliczenia umów na zakup materiałów stomatologicznych do szkół (program „Stomatologia w placówkach oświatowych”), przyjęła do rozliczenia faktury³⁶ za żel do fluoryzacji na łączną kwotę 9,6 tys. zł, mimo, iż w umowach zawartych z SZPZLO nie przewidziano refundacji wydatków na świadczenia zakontraktowane przez NFZ. Mazowiecki Oddział Wojewódzki NFZ zawarł z SZPZLO w Piasecznie wieloletnią umowę od stycznia 2011 r. do grudnia 2015 r. (umowa nr 07-00-02576-15-01/06 w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna – POZ), w ramach której zakontraktowano produkt o nazwie „świadczenia pielęgniarstwa szkolnej udzielane w ramach grupowej profilaktyki fluorkowej”.

Burmistrz wyjaśnił, iż dokonując rozliczenia dotacji udzielonej w 2013 i 2014 roku dla SZPZLO na zakup materiałów stomatologicznych, Gmina nie posiadała informacji o realizacji ww. wieloletniej umowy z NFZ. Zapis w umowach: „Zakład zobowiązuje się do realizacji tylko takich działań, które wynikają wprost z zawartych umów i dodatkowo nie są objęte kontraktem z NFZ” uznano za wystarczający w celu uniknięcia podwójnego finansowania.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 485, 495- 508, tom 2, str. 2-4, 51-53)

W trakcie kontroli, 10 listopada 2015 r. Burmistrz wezwał SZPZLO do zwrotu wraz z odsetkami środków dotacji w kwocie 9,6 tys. zł, wykorzystanej niezgodnie z umową.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 514-515)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Gminy w badanym obszarze.

5. Monitorowanie i ewaluacja działań w zakresie ochrony zdrowia

Opis stanu faktycznego

5.1. W latach 2013-2015 nie dokonywano w Urzędzie analizy efektów, ani oceny skuteczności prowadzonych działań w zakresie ochrony zdrowia, realizowanych w gminie Piaseczno.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 309-310, 466-480, tom 2, str.)

5.2. W latach 2013-2015 Urząd nie przeprowadzał kontroli u realizatorów programów polityki zdrowotnej.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 403, 405, 466, 469)

5.3. Zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie przekazywania informacji o programach zdrowotnych oraz wzoru dokumentu zawierającego te informacje³⁷, gmina Piaseczno składała do powiatu piaseczyńskiego takie informacje, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do ww. rozporządzenia, w wersji elektronicznej i papierowej. Informacje te zawierały nierzetelne dane, a informacja za rok 2013 została złożona po terminie.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 312-353)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

³⁶ Wszystkie faktury wystawione były dla SZPZLO: 1) faktura nr FV/2013/3810 z dnia 30 września 2013 r. na kwotę 238,14 zł, 2) faktura nr 19856/2013 z dnia 12 listopada 2013 r., na kwotę 1937,95 zł, 3) faktura nr 9164/GL/2014 z dnia 3 lutego 2014 r. na kwotę 2299,97 zł, 4) faktura nr 36361/GL/2014 z dnia 7 maja 2014 r. na kwotę 2549,88 zł, 5) faktura nr 79089/GL/2014 z dnia 3 października 2014 r. na kwotę 2549,88 zł. (W roku 2013 na łączną - kwotę 2 176,09zł i w 2014 na łączną kwotę 7 399,73 zł.

³⁷ Dz. U. Nr 163, poz. 1024, uchylone z dniem 28 listopada 2015 r.

1. Informacje o realizowanych (w latach 2013-2014) i planowanych do realizacji (w latach 2014-2015) programach zdrowotnych, przekazywane przez Gminę Piaseczno do powiatu, na podstawie § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie przekazywania informacji o programach zdrowotnych oraz wzoru dokumentu zawierającego te informacje, sporządzane były nierzetelnie, a informacja za rok 2013 została przekazana do Starostwa Powiatowego w Piasecznie (elektronicznie) w dniu 4 lutego 2014 r., tj. 4 dni po terminie określonym w §3 ust. 1 rozporządzenia³⁸. W kontroli stwierdzono, iż:
 - 1.1. w informacjach za lata 2013 i 2014 wśród programów zdrowotnych wykazywano także inne działania w zakresie ochrony zdrowia, które nie mieściły się w ramach programów zdrowotnych/programów polityki zdrowotnej tj. programy finansowane z Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy (1 za rok 2013 i 2 za rok 2014), zajęcia sportowe dla dzieci (2 za rok 2014);
 - 1.2. w informacji za rok 2013 podano (w 1 na 8 przypadków) podano nazwę zakresu świadczeń, którego nie wymienia zamknięty katalog świadczeń gwarantowanych z art. 15 ust. 2 ustawy o świadczeniach („świadczenia na rzecz zachowania zdrowia, zapobiegania chorobom i urazom w szkołach podstawowych i gimnazjach”);
 - 1.3. w informacjach za rok 2013 i 2014 błędnie podano nazwę programu realizowanego przez Piaseczyński Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonki”³⁹;
 - 1.4. w informacjach za rok 2013 i 2014 wykazano niezgodnie z ewidencją księgową wysokość wydatków poniesionych na programy realizowane przez:
 - a) SZPZLO (szczepienia profilaktyczne rok 2013) - wykazano 221,6 tys. zł, powinno być 222,0 tys. zł;
 - b) SZPZLO (program „Biała sobota” rok 2013) – wykazano 33,06 tys. zł, powinno być 32,7 tys. zł;
 - c) PCK (rok 2013) – wykazano 7,9 tys. zł, powinno być 8,9 tys. zł;
 - d) RCM Michalak (rok 2014)– wykazano 21,3 tys. zł, powinno być 29,9 tys. zł;
 - 1.5. w informacjach za rok 2013 i 2014 wykazano niezgodnie ze stanem faktycznym liczbę świadczeń w programach realizowanych przez:
 - a) SZPZLO (szczepienia 2013) - wykazano 2538, powinno być 2008;
 - b) SZPZLO (program „Biała sobota” 2013) – wykazano 753, powinno być 727;
 - c) SZPZLO (program dla sportowców 2013) - wykazano 521, powinno być 368;
 - d) SZPZLO (szczepienia rok 2014) - wykazano 2258, powinno być 2840;
 - e) „Amazonki” (rok 2014) – wykazano 19, powinno być 122.(dowód: akta kontroli tom 1, str. 169, 178, 309-353, tom 2, str. 32-37, 45-47, 82-85)

Burmistrz Piaseczna wyjaśnił odnośnie nieterminowości, iż przyczyną było późne przekazane przez SZPZLO do Urzędu danych, które były niezbędne do sporządzenia informacji; odnośnie punktu 1.1. iż powodem była chęć wykazania

³⁸ Informacja za rok 2013 w formie papierowej wpłynęła do powiatu w dniu 5 lutego 2014, a za rok 2014 – w dniu 2 lutego 2015 r., a więc odpowiednio 5 i 2 dni po terminie określonym w rozporządzeniu.

³⁹ Program w obydwu latach nosił nazwę: „Działania w zakresie dbania o własne zdrowie i jego ochronę. Wspieranie usług leczniczo-terapeutycznych dla osób niewidomych i słabowidzących. Wspieranie zajęć rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych fizycznie i intelektualnie”, a w informacji za 2013 podano: „Wspieranie usług leczniczo-terapeutycznych dla osób niewidomych i słabowidzących. Wspieranie zajęć rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych fizycznie i intelektualnie”, natomiast w informacji za rok 2014 podano: „Rehabilitacja psychofizyczna, wzajemna pomoc i wsparcie, podnoszenie kondycji psychicznej, profilaktyka wczesnego wykrywania raka piersi i jego przerzutów”.

aktywności gminy w zakresie ochrony zdrowia mimo braku programów zgodnych z definicją ustawową; odnośnie: 1.2, 1.3., 1.4abd, i 1.5 - pomyłką sporządzającego informacje; odnośnie 1.4c, iż nie wykazano w sprawozdaniu kwoty na obsługę administracyjną programu, w kwocie 1,0 tys. zł, a jedynie koszty merytoryczne programu.

(dowód: akta kontroli tom1, str. 483-490, 495, 508, 513)

2. W kontrolowanym okresie nie dokonywano w Urzędzie analizy efektów, ani oceny skuteczności prowadzonych działań w zakresie ochrony zdrowia, realizowanych w gminie Piaseczno. W żadnej z umów nie zaplanowano także sposobów oceny efektywności programu.

Burmistrz wyjaśnił, iż nie prowadzono takich analiz, gdyż nie są to zadania obowiązkowe gminy.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 309-310, 466-480)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, iż w latach 2013-2015 Urząd nie przeprowadzał kontroli u realizatorów programów polityki zdrowotnej, w celu stwierdzenia poprawności realizowanych działań oraz prawidłowości wykorzystania środków finansowych.

Burmistrz wyjaśnił, iż kontrola polegała na weryfikacji składanych sprawozdań, które nie budziły wątpliwości co do rzetelności realizacji działań.

(dowód: akta kontroli tom 1, str. 403, 405, 466, 469)

Ocena cząstkowa

NIK negatywnie ocenia nierzetelność sporządzanych i przekazywanych do powiatu informacji o realizowanych programach.

Ponadto, zdaniem NIK, brak analiz efektywności działań w zakresie ochrony zdrowia uniemożliwia rzetelną ocenę ich wpływu na poprawę zdrowia i jakości życia mieszkańców, a co za tym idzie możliwości programowania działań na przyszłość.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁰, wnosi o:

1. rozważenie zainicjowania prac nad przygotowaniem dokumentu strategicznego w zakresie polityki zdrowotnej gminy Piaseczno;
2. prowadzenie działań w zakresie ochrony zdrowia, w których realizowane są świadczenia zdrowotne, zgodnie z procedurą określoną w art. 48-48b ustawy o świadczeniach;
3. rozważenie podjęcia kontroli u realizatorów programów polityki zdrowotnej;
4. rzetelne sporządzanie i terminowe przekazywanie do powiatu informacji o realizowanych przez gminę programach polityki zdrowotnej;
5. wyegzekwowanie od SZPZLO w Piasecznie nienależnie pobranej kwoty dotacji w wysokości 9,6 tys. zł.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁴⁰ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia grudnia 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Urszula Klimska
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis